

Ἐκ τῶν οὖσ. Ἀράπης καὶ σιτάρι.

Τὰ ἐξῆς φυτὰ τῆς τάξεως τῶν ἀγρωστωδῶν (gramineae) 1) Ζέα ἢ μαῖς (zea mays) σύνηθ. Συνών. ἀραποσίτι, καλαμόκαρπος, καλαμοσίταρο, καλαμπόκι, κουκκουνάρα, ξενικοσίταρο, σιταροπούλλα, σίταρος. 2) Σόργον ἢ Δούρα (sorgum Durra) Ἰων. (Κρήν.) κ.ά. — ΠΓεννάδ. 402 καὶ 906 ΓΣακελλοπ. Ἀνοιξιάτ. γεννήμ. 62 — Λεξ. Βλαστ. 459. Συνών. ἀραβοκέχρι, *ἀραποκέχρι, λειανοκαλάμποκο, νταρί. [**]

ἀραποσιτεῖα ἢ, ἀραποδιτέα Μέγαρ. ἀραποσιτεῖα Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λάστ.) — ΓΒλαχογιάνν. Γῦροι ἀνέμ. 26 ἀραπουδ'τεῖα Ἡπ. (Χουλιαρ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀραποσίτι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εῖα.

1) Τὸ φυτὸν τοῦ ἀραβοσίτου ἐνθ' ἀν.: Ἡ γελάδα ἄρχισε νὰ τρώῃ κάθε φασουλῆα ποῦ ἴανε μὲ κάθε ἀραποσιτεῖα πλεμένη ΓΒλαχογιάνν. ἐνθ' ἀν. Συνών. κουκκουναρῆα.

2) Πληθ. ἀραποσιτεῖες, τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ ἀραβοσίτου Πελοπν. (Λάστ.) [**]

ἀραποσιτένιος ἐπίθ. πολλαχ. ἀραπουδ'τένιους Ἡπ. ἀραποσιτένιε Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀραποσίτι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ένιος.

Ὁ ἐξ ἀραβοσίτου παρεσκευασμένος: Ἀραποσιτένιο ψωμί -ἀλεύρι πολλαχ. Ἀντε ἀραποσιτένιε (ἄντε = ἄρτος) Τσακων. Συνών. ἀραποσιτήσιος, ἀραποσίτικος, ἀραποσίτινος, καλαμποκήσιος, κουκκουναρένιος.

ἀραποσιτήσιος ἐπίθ. πολλαχ. ἀραπουδ'τήσιους Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. ἀραπουδ'τήσιους Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀραποσίτι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ήσιος.

Ἀραποσιτένιος, ὁ ἰδ.: Ἀλεύρι ἀραποσιτένιο πολλαχ. Ψουμί ἀραπουδ'τήσιου Αἰτωλ.

ἀραποσίτι τό, ἀραβοσίτι λόγ. πολλαχ. ἀραποσίτι κοιν. ἀραποδίτι Ἡπ. Μέγαρ. Πελοπν. (Κορινθ. Μαζαίικ.) ἀραπουσίτ' πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. ἀραπουδίτ' Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἀραποσίκι Τσακων. ῥαποσίτι Ἀθῆν. κ.ά. ῥαπουσίτι Μακεδ.

Ἐκ τοῦ λογ. οὖσ. ἀραβόσιτος. Τὸ π ἀντὶ τοῦ β κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ὄν. Ἀράπης.

Ἀραποσίταρο 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Φρ. Τρώει ἀραποσίτι ποῦ πάει γόνα (ζῆ πτωχότατα) Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Ντυμένος σὰν ἀραποσίτι (ἐνδεδυμένος διὰ πολλαπλῶν ἐνδυμάτων) αὐτόθ. || Φρ. Ὁ δεῖνα τὸ φτήγιανε τ' ἀραποδίτι (ἐδάρη) Πελοπν. (Συκεῖα Κορινθ.) || Παροιμ. Τ' ἀραποσίτι λέγει, σκοτώστε τοὺς γειτόνους μου κ' ἐγὼ σὰς τοὺς πλερώνω (ὅσον ὁ ἀραβόσιτος ἀραιώνεται τόσο καὶ περισσότερο καρπὸν φέρει) Πελοπν. (Νεμ.) [**]

ἀραποσίτικος ἐπίθ. ΧΧρηστοβασ. Διηγ. στάνης 125 ἀραπουδίτ'κους Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀραποσίτι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτικος.

Ἀραποσιτένιος, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Τρανοῦσε ἴσα γιὰ τὸ κοπάδι του μ' ἕνα κομμάτι ἀραποσίτικο ψωμί 'ς τὸ χέρι.

ἀραποσίτινος ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀραποσίτι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίνος.

Ἀραποσιτένιος, ὁ ἰδ.: Ἀραποσίτινη μπουμπότα Λεξ. Ἐλευθερουδ.

ἀραποσιτοκουλούρα ἢ, ἀμάρτ. ἀραπουδ'τουκ'λούρα Ἡπ. ἀραπουδ'τόκ'λουρα Ἡπ. (Κούρεντ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀραποσίτι καὶ κουλούρα.

Πλακοῦς ἐξ ἀλεύρου ἀραβοσίτου.

ἀραποσιτολόγος ὁ, Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ῥαποσιτολόγος Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀραποσίτι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -λόγος, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῶν 22 (1910) 245 κέξ.

1) Ὁ ἐμπορευόμενος ἀραβόσιτον. 2) Ὁ συνήθως τρώγων ἀραβόσιτον.

ἀραποσιτόπιττα ἢ, ἀμάρτ. ἀραπουδ'τόπ'ττα Ἡπ. (Κούρεντ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀραποσίτι καὶ πίττα.

Πίττα παρεσκευαζομένη ἐξ ἀλεύρου ἀραβοσίτου.

ἀραποσιτόσπυρο τό, Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀραποσίτι καὶ σπυρί.

Ὁ κόκκος τοῦ ἀραβοσίτου.

ἀραποσιτοψώμι τό, ἀμάρτ. ἀραπουδ'τονψώμ' Ἡπ. ἀραποσιτόψωμο ἀμάρτ. ἀραπουδ'τόψωμον Ἡπ. (Κούρεντ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀραποσίτι καὶ ψωμί. Περί τοῦ τύπ. ἀραποσιτόψωμο πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,170 κέξ. 179 κέξ.

Ἄρτος παρεσκευασμένος ἐξ ἀλεύρου ἀραβοσίτου.

ἀραποσυνκεῖα ἢ, ἀραποσυνκέα Κύθηρ. ἀραδοσυντσέα Αἴγιν. ἀραποσυνκεῖα Ἀμοργ. Πελοπν. (Μάν. Τριφυλ.) — Λεξ. Περίδ. Αἰν. Βυζ. Βλαστ. Δημητρ. ἀραποσ'κεῖα Τήν. ἀραπουσ'κεῖα Λέσβ. Λήμν. ἀραποσυντ'εῖα Τσακων.

Ἐκ τῶν οὖσ. Ἀράπης καὶ συνκεῖα.

Τὸ φυτὸν ὀπουντία ἢ Ἰνδική συκῇ (opuntia ficus Indica) τῆς τάξεως τῶν κακτωδῶν (cactaceae). Συνών. ἀραποφραγκοσυνκεῖα, μπαρδαροσυνκεῖα, μωροσυνκεῖα, παπουτσοσυνκεῖα, φαραωσυνκεῖα, φραγκοσυνκεῖα. [**]

ἀραπόσυκο τό, Κρήτ. Σύμ. Σῦρ. κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Αἰν. Βυζ. ἀραπόσυκο Τσακων.

Ἐκ τῶν οὖσ. Ἀράπης καὶ σῦκο.

Ὁ καρπὸς τῆς ἀραποσυνκεῖας. Συνών. ἀραπέλλι 2, Ἀράπικο (ἰδ. Ἀράπικος Β 2 β), μπαρδαρόσυκο, μωρόσυκο, παπουτσοσυκο, φραγκόσυκο. [**]

ἀραποτσούκαλο τό, Κέρκ.

Ἐκ τῶν οὖσ. Ἀράπης καὶ τσοσυκάλι.

Χύτρα μέλαινα καὶ μεταφ. ἐπὶ προσώπων: Αὐτὴ ἢ κωπέλλα εἶναι σωσιτὸ ἀραποτσούκαλο. Συνών. μαυροτσούκαλο.

ἀραπούδι τό, Θράκ. (Αἰν.) Ἀραπούδ' Θράκ. (Αἰν.) Ἀραπούιν Κύпр.

Υποκορ. τοῦ ὄν. Ἀράπης.

1) Παῖς Αἰθίοπος Θράκ. (Αἰν.): Ἡ βιζιρουπούλλα γέν'σι ἕνα ἀραπούδ' (ἐκ παραμυθ.) || Αἰνιγμ.

Εἶμι ἕνα ἀραπούδι | κ' ἔχον ἕνα καλπακούδι

(τὸ καρφί). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀραπάκι 1. Κατὰ πληθ. Ἀραπούδια τοπων. Λήμν. 2) Ὄνομα κυνὸς μέλανος χρώματος Κύπρ. πβ. Ἀράπης 1.

Ἀραπούλλης ὁ, ἀμάρτ. Ἀραπούλλ'ς Μακεδ. (Βελβ.) Ἀραπούλ'ς Μακεδ.

Υποκορ. τοῦ ὄν. Ἀράπης διὰ τῆς καταλ. -ούλλης.

Ὄνομα βοδὸς μέλανος χρώματος. πβ. Ἀράπης 1.

ἀραποφάσουλο τό, ΠΓεννάδ. 251.

Ἐκ τῶν οὖσ. Ἀράπης καὶ φασόλι, παρ' ὃ καὶ φασούλι.



Τὸ φυτὸν δόλιχος ὁ λοβὸς (dolichos lubia) τῆς τάξεως ὧν ψυχανθῶν (papilionaceae) καὶ ὁ καρπὸς του. Συνών. ἀμπελοφάσσουλο, βελονάκι, Γύφτικο φασόλι, σουβί, φασολάκι, χαρώνει, χαρωφάσσουλο, χω-
ρατοφάσσουλο. [**]

ἀραποφραγκοσυκεᾶ ἡ, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ φραγκοσυκεᾶ.

Τὸ φυτὸν ἀραποσυκεᾶ, ὁ ἰδ.

[**]

ἀραπόχειλο τό, Ἀθῆν. κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ χεῖλη.

Χεῖλος χονδρὸν ὡς τὸ τοῦ Ἀραβος: Φρ. Κρέμασ' τ' ἀ-
ραπόχειλά του (θύμωσε, κρέμασε τὰ μοῦτρα του).

ἀραποχώρι τό, Κάσ.

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ χωριό.

Χωρίον Ἀραβικόν: Ἀσμ.

Κάτω 'ς τὸ Πορτοσαίτο καὶ εἰς τ' ἀραποχώρι,

ἐκεῖ οὐ περιμένονσι μιλῶτες καὶ δραγῶροι.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἀττικ. Πελοπν. (Μεσσ.)

***ἀραπως** μόρ. ἐρωτηματ. ἀραπους Μακεδ.

Ἐκ τῶν μορ. ἀρα καὶ πώς.

Μήπως: Ἀραπους κὶ δὲν ἐρθ'·

-άρας κατάλ. παραγωγικὴ σύνθη.

Ἀπεσπᾶσθη ἐκ μεγεθυντικῶν εἰς -άρας σχηματιζομέ-
νων ἐξ ὀνομάτων εἰς -άρι, οἷον ποδάρι-ποδάρας κττ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικὰ ἐκ κυρίων ὀνο-
μάτων, οἷον: Γεώργις-Γεωργάρας, Γεωργαντᾶς
ἢ Γεωργαντῆς-Γεωργαντάρας, Κωσταντῆς-Κω-
σταντάρας, Νικόλας-Νικολάρας κττ.

-αρᾶς κατάλ. παραγωγικὴ σύνθη.

Ἀπεσπᾶσθη ἐκ μεγεθυντικῶν εἰς -αρᾶς σχηματιζο-
μένων ἐξ ὀνομάτων εἰς -άρι, οἷον παλληκᾶρι-παλλη-
καρᾶς, ποδάρι-ποδαρᾶς κττ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν
δηλοῦντα 1) Πλησμονὴν τοῦ πρωτοτύπου, οἷον: κλάψα
-κλαψαρᾶς, κλέφτης-κλεφταρᾶς, χορευτῆς
-χορευταρᾶς, ψεύτης-ψευταρᾶς κττ. 2) Τὸν
ἀσχολούμενον περὶ τι, οἷον: ἄλλογο-ἀλλογαρᾶς Κεφαλλ.

ἀρασκός ὁ, Ἀνδρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Μῦς ἀρουραῖος.

ἄρατα τά, Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἄρατα-πύλατα Ἡπ.
ἄρατα-πύρατα Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προστ. ἄρατε κατ' ἀναλογ. τοῦ πέρατα
συχνάκις ἀκουομένου ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ. Πβ.
Ψαλμ. 18,5 «εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης», 47,11 «ἐπὶ τὰ
πέρατα τῆς γῆς». Κατὰ τὸ ἄρατα ἐσχηματίσθη καὶ τὸ
πύλατα καὶ περαιτέρω πύρατα ἐκ τοῦ πύλατε, δι' ὃ
ἰδ. ἄρατε.

Τὸ ἀπώτατα κείμενον μέρος, τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς γῆς
ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἐφ'χι κὶ πῆρε τ' ἄρατα (ἐτράπη εἰς φυγὴν,
ἐξηφανίσθη) Ζαγόρ. Πῆρι τ' ἄρατα-πύρατα Αἰτωλ. Ἡπ.
Συνών. ἀρατιά.

ἀρατάνιν τό, Πόντ. (Ὁφ. Σαράχ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ μέρος τοῦ ἀρότρου εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι προσηρμο-
σμένον τὸ ὑνίον.

ἄρατε προστ. Ἡπ. Πελοπν. ἄρατε-πύλατε Πελοπν.
(Λακων.) ἄρατα-πύλατα Ἡπ. Ρόδ. ἄρατα-πύρατα Ἡπ.
ἄρατι-πύρατι Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἀρχ. προστ. τοῦ ρ. αἶρω ἐκ τῆς συχνάκις ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἀκουομένης ρήσεως τῶν Ψαλμ. 23,7 «ἄρατε πύλας
οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσε-
λεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης». Πβ. ἄρατος. Τὸ πύ-
λατε εἶναι μετασχηματισμὸς τοῦ πύλας κατὰ τὸ ἄρατε,
τὸ δὲ ἄρατα-πύλατα κατὰ τὸ οὐσ. ἄρατα.

Ἡ λ. ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἐπομένας παροιμ. φρ. Ἀρατε
πύλας! (εἰς περιστάσιν καθ' ἣν ἀπαιτεῖται τόλμη) Ἡπ.
Πελοπν. Ἀρατε-πύλατε! (λέγεται ἐπὶ τὸ ἀστειότερον ὑπὸ
τῶν κρουόντων τὴν θύραν διὰ νὰ ἀνοίξουν οἱ ἐντὸς ἢ ὅταν
σηκώνουν τὸ τραπέζι) Λακων. Ἀρατα πύρατα! (ἐπὶ μεγάλης
ταραχῆς καὶ συγχύσεως οἷαν ὑπέστησαν οἱ δαίμονες ἀκού-
σαντες τὸ «ἄρατε πύλας». Πβ. ἄρατος) Ἡπ. Ἀρατα
-πύλατα! (ἐπὶ μεγάλης ὀργῆς οἷαν ὑποτίθεται ὅτι εἶχεν
ὁ διατάξας τοὺς δαίμονας διὰ τοῦ «ἄρατε πύλας») Ἡπ.
Ἐκαμέν τα ἄρατα-πύλατα (ἄνω κάτω) Ρόδ. Αὐτεῖν' γίν'καν
ἄρατι-πύρατι (διεσκορπίσθησαν ὡς οἱ δαίμονες ἀκούσαντες
τὸ «ἄρατε πύλας») Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

ἀρατιά ἡ, Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄρατα καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Τὸ ἀπώτατον μέρος τῆς γῆς, τὸ ἔσχατον ὄριον αὐτῆς:
Φρ. Ἐφ'χι κὶ πῆρι 'ς τ' ἀρατιά (ἐγένεν ἄφαντος). Νὰ φύῃς κὶ
νὰ πᾶς 'ς τ' ἀρατιά! (νὰ γκρεμισθῇς!) Συνών. ἄρατα.

ἀρατιάζω Πελοπν. (Ἀνδρουῖς. Μεσσ. κ.ά.) ἀρατιά-
ζομαι Πελοπν. (Αἰγ. Καλάβρυτ. Κλουτσινοχ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀρατίζω. Ὁ μεταπλασμὸς κατ' ἀναλογ.
τῶν εἰς -ιάζω ρ. καθὼς καὶ ἀγγιάζω, ἀξιάζω ἐκ τοῦ
ἀγγίζω, ἀξίζω κττ.

Κρύπτω, ἐξαφανίζω ἐνθ' ἄν.: Ποῦ τὴν ἀράτιασε τὴ γίδα;
Ἀνδρουῖς. Πῆρες τὸ χτένι καὶ τὸ ἀράτιασε Πελοπν. Κούνησα
τὸ μαστιοῦνι μου γιὰ φοβέρα κὶ ἀρατιάστηκε τὸ σκυλλί (ἐγένεν
ἄφαντον, ἐξηφανίσθη) Αἰγ. Ἀμα ἔφαγε τὸ παιδί μου 'ς τὴ
στιγμὴ ἀρατιάστηκε αὐτόθι. Πβ. ἀρατίζω.

ἀρατίζω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Μεσσ.
Σουδεν. κ.ά.) — Λεξ. Δημητρ. ἀρατίζου Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.)
Μέσ. ἀρατίζομαι Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Ζάκ.
Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ.ά.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.
Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ. Τρίκκ.) κ.ά. — ΑΚαρκα-
βίτσ. Ἀρχαιολόγ. 78 ἀρατίζουμι Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. Στε-
ρελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. ἀατίζουμι Σαμοθρ. ῥατίζουμι Θράκ.
(Σαρεκκλ.) ῥατίζουμι Μακεδ. ῥατίζουμι Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄρατος.

Τρέπω εἰς ἄτακτον φυγὴν, φυγαδεύω, ἐξαφανίζω Ἡπ.
(Ζαγόρ. κ.ά.) Πελοπν. (Λάστ. Μεσσ. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)
κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: Τ'ν ἀράτ'σι Αἰτωλ. Πᾶρ' του κὶ ἀράτ'-
σέ του ἀπιδῶ (πᾶρε το καὶ ἐξαφάνισέ το ἀπεδῶ, ἐνν. τὸ
ἀποστροφῆς ἄξιον πρᾶγμα) Ζαγόρ. || Ἀσμ.

Ἀράτισες τοὺς ἄντρες μας, | φοβερέ μ' Ἀλῆ πασᾶ,
καὶ τὰ παιδιά μας

Λεξ. Δημητρ. Μέσ. τρέπομαι εἰς ἄτακτον φυγὴν, γίνομαι
ἄφαντος, ἐξαφανίζομαι ἐνθ' ἄν.: Ῥατίσκε καὶ πάει Σαρεκκλ.
Ἡ νεράιδα χάθηκε κείθενε, ἀρατίστηκε κ' εὐρέθη διαμῆς
πεταχτὰ 'ς τὴν Ὀξοχώρα (ἐκ παραμυθ.) Ζάκ. Τὰ βρονκου-
λάκια ἀρατίζουσι κὶ δὲ ζ'γών'ν τὸν ἄνθρουπον (ἐκ παραδ.)
Θεσσ. Πῆρανε τόσο φόβο μαζί τον ποῦ ἀρατίζονταν μόλις
ἄκουαν τὴ φωνή του ΑΚαρκαβίτσ. ἐνθ' ἄν. || Φρ. (ἐν-
νοουμένης πάντοτε τῆς ἐννοίας τῆς ἀρᾶς) Ἀρατίστηκαν
πᾶ! Θράκ. Ἐφ'χι κὶ ἀρατίσκι! (ἄφαντος ἐγένε) Ζαγόρ.
Ἀρατίσκι κὶ πάει ἀπουδῶ! Αἰτωλ. Ν' ἀρατίζουμ'ναν νὰ
πάω! αὐτόθι. Ἀρατίσου! (γκρεμίσου! γκρεμοτσακί-
σου! 'ς τὸ δέλεο!) πολλαχ. Ἀρατίσ' κ' ἔλα δῶ - σὺρι

